

Μόλις έξεδότη!— Φυλλάδιον 7^{ον}

Παρασίου
ΤΑ ΑΠΟΚΡΥΦΑ

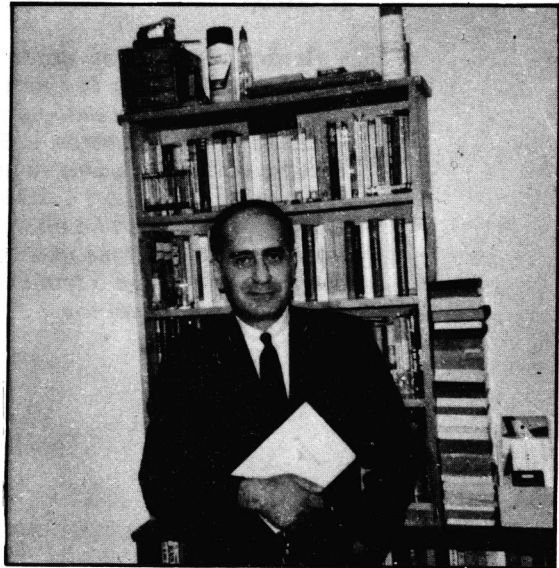
Ἡ ἄραται περιγραφαί, διηγήσεις καί
φαντασίαι, ἀπό τῆ ζωῆ ἑνός
ἀθώου νέου στά κρά-
σπεδα τοῦ βορει-
νοῦ Λον-
δίνου
*

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ
ἀντί δραχμῆς Μ ι ἄ ς

«Δέν ὑπάρχει πλοῖον γιά σένα, δέν ὑπάρχει ὁδός...»
*

Ἄρχαιον βιβλιοπωλεῖον
Ο ΚΑΔΜΟΣ
19...

Ἰοκτάβιος Μαρσέλλος, βιβλιοπώλης, ἐπισθεν
Μαρμαρολογεῖοῦ Ἰ. Σουετοῦ

(Συνέχεια ἀπό προηγούμενο)*

Δέν μπορῶ νά θυμᾶμαι τί ὥρα ἦταν ὅταν κατεβήκαμε ἀπό τό λεωφορεῖο. Συνήθως στίς πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ χάνεις, μέχρι πού νά ἐξοικειωθῆς, ὄχι μόνο τήν αἴσθηση τοῦ τόπου καί τοῦ προσανατολισμοῦ, ἀλλά καί τοῦ χρόνου. Εἶναι ὅμως βέβαιο πῶς ἦταν ἤδη σούρουπο, τά θυμᾶμαι ὅλα ὠχρά καί ἀβέβαια, ἀκριβῶς δηλαδή ὅπως τό φανταζόμουνα τό Λονδίνο πρὶν τό ἀντικρύσω, μόνο τούς λευκοὺς βράχους τοῦ Ντόβερ τούς εἶχα φαντασθῆ ἄλλοιῶς νά εἶναι, καί μάλιστα ἐδέχθηκα μεγάλη ἀπογοήτευση ὅταν τούς πρωτοεῖδα, ὅπως φτάναμε μέ τό πορθμεῖο. Ἡ ὄψη ὅμως τῶν Τελωνείων, πολὺ οἰκεῖα καί καταδεχτική, καθόλου δέν μοῦ ἐνέπνευσαν κείνη τήν ἐχθρικότητα πού προκαλοῦν οἱ δημόσιες ὑπηρεσίες τῆς Γαλλίας. Ἐπικρατοῦσε ἕνα εἶδος «στρατοκρατίας», ἀλλά μεταπολεμικῆς, - δέν ξέρω πῶς ἄλλοιῶς νά στοῦ μεταδώσω αὐτό, - κυκλοφοροῦσαν διάφοροι στρατιῶτες στοὺς διαδρόμους, μέ πλήρη ἐξάρτηση, ἀλλά δέν εἶχαν τίποτα νά κάνουν μέ τό πλῆθος πού ἀρ-
χιζε νά συγκεντρώνεται σέ πειθαρχημένες οὐρές μπροστά ἀπό τὰ Comptoirs τοῦ Τελωνείου, - μετέδιδαν ὅμως μιά κατάσταση ἐξαιρετικῆς σπουδῆς, σάν, κατά κάποιον τρόπο, νά εἶχε τελειώσει ὁ πόλεμος ἐκεῖνες τίς ἡμέρες μόλις.

Ἡ πρώτη
γνωριμία
μέ τό
Ἀγγλικό
τοπίο

*Τό γράμμα τοῦ Καχτίτη πού δημοσιεύεται ἐδῶ μοῦ τό ἔστειλε ἀρχές τοῦ 1957 ἀπό τῆ Μοντρεάλ τοῦ Καναδά. Εἶναι ἡ συνέχεια ἑνός ἄλλου πού παρουσίασα στό περιοδικό «Ἡ Συνέχεια» (Τεύχος 4, Ἰούνιος 1973) καί εἶναι γραμμένο σέ ἀπομίμηση λαϊκοῦ φυλλάδιου, γιά νά δῶσθε μεγαλύτερη ἔμφαση στίς ἀφηγήσεις του, ἀπό τήν περιπλάνησή του στό Λονδίνο, τό καλοκαίρι τοῦ 1956.

Γ.Π.

Οί "Άγγλοι έχουν κατορθώσει να δώσουν στα κτίριά τους ένα ύφος ανεπίσημον αλλά συγχρόνως επιβλητικό, και αυτή η κατάσταση επικρατούσε και τήν αίθουσα του Τελωνείου πού περιμέναμε. Μέ απογοήτευσαν όμως τά χρώματα πού επικρατούσαν - οί τοίχοι ήταν βαμμένοι μέ ωχρα, και οί πόρτες βαθύ πράσινο, ενώ πρός τά χερούλια, και πρός κάθε χρησιμοποίησιμο σημείο ήταν βαμμένες μέ χρώμα μαύρο, γιά νά μή λερώνονται. Γενικά επικρατούσε σπουδή στό ζήτημα τής καθαριότητας, γιατί έρχόταν, άν και έλαφρά, μία όσμη άπολυμαντικού ύγρου από τήν πόρτα μιάς άποθήκης μέ διάφορες ταξιδιωτικές άποσκευές (προφανώς λησμονημένες) - όσμή πού έθύμιζε τήν επέμβαση, κι' έδω, του Κράτους νομίζω ότι δέν είναι ανάγκη νά βλέπης στρατεύματα γύρω σου, ή δημοσίους ύπαλλήλους, γιά νά διαπιστώνης ότι τό Κράτος είναι παρόν και έδω· ή όσμη αυτή προϋπέθετε διαταγές, επιθεωρήσεις, αναφορές, κλπ. Πάντοτε μέ θέλγουν επίσης οί διάφορες πινακίδες, άναρτημένες σέ τέτοιου είδους δημόσια «Καταστήματα», οί όποιες, μέ έπιτακτικό αλλά συγχρόνως συγκαταβατικό τρόπο, είδοποιούν, σέ γλώσσα άμεμπτη από άπόψεως συντακτικού τούς πολίτες νά συμμορφωθούν μέ όρισμένους κανονισμούς, πρός τό συμφέρον, τόσον αύτών των ίδιων, όσον και τής 'Υπηρεσίας. 'Οδηγημένοι από διάφορα θέλη, έπιγραφές, «χεράκια» () κλπ., οί επιβάτες, σάν νά τούς τραβούσαν από τή μύτη μέ μία κλωστή, είχαν καταλήξει, κατά άλφαθητική σειρά όνόματος, μπροστά στα comports του Τελωνείου, σέ ούρές, και όλοι, σιωπηρά, έξαρμένοι κατά κάποιον τρόπο «στό ύφος των περιστάσεων», έδιάβαζαν μία μεγάλη έπιγραφή, πού προειδοποιούσε:

ΟΙ ΕΠΙΒΑΤΙ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΤΑΣ ΑΠΟΣΚΕΥΑΣ ΤΩΝ ΑΝΟΙΚΤΑΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΠΙΤΕΛΕΣΘΗ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΑΠΡΟΣΚΟΠΤΩΣ. ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ, ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ, (κλπ.) ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΛΩΘΟΥΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΝ... κλπ. κλπ.

Δέν ήταν ακριβώς γραμμένα έτσι, μέ τέτοια στυλιπνότητα, - τό ύφος ήταν πιό τραχύ, και ενώ κατά κανέναν τρόπο δέν παρεβίαζε τά πατροπαράδοτα δικαιώματα του καθενός, έλαφρώς ή παλάντζα τής δικαιοσύνης, στό συγκεκριμένο αυτό σημείο, έκλινε πρός τό μέρος του Κράτους πού έδεχόταν ξένους, και άγνώστους επί του προκειμένου. Τά δε γράμματα τής πινακίδας, λευκά σέ μαύρο φόντο, δέν ήταν ζωγραφισμένα μέ τό χέρι, αλλά θουρτσαρισμένα άπάνω στή μαύρη πινακίδα τή βοηθεία πρωτοτύπων, όπως γίνεται μέ τά διάφορα κιβώτια ήταν έπομένως γράμματα στενά, τά διαστήματα δέν ήταν άπόλυτα κανονικά, ούτε ή άπόσταση μεταξύ των γραμμών ήταν άπόλυτα κανονική, πράγμα πού ώστόσο κάθε άλλο παρά έπρόδιδε έλλειψη φροντίδας εκ μέρος του ύπαλλήλου πού τά είχε τοποθετήσει, απλώς έπρόδιδε τήν άπειρία ανθρώπου πού ή δουλειά του δέν είναι αυτή.

'Αλλά γιά νά επιστρέψω στή στιγμή πού κατεθήκαμε από τό λεωφορείο. 'Ο Πήτερ, από τή στιγμή κιόλας πού έγκαταλείπαμε τό σταθμό, είχε άρχισει νά δείχνη σημεία έκνευρισμού έπειτα από τή στάση τής Πατρίσιας. 'Οπως περπατούσαμε, από τό πεζοδρόμιο, πρός τό σπίτι (μέ είχα τή μέση), δέν έπαυε νά μου μιλάη μέ τόν πιό φιλικό τόνο, και νά μου εκθειάζη τά άγγλικά κομμάτια μου πού του είχα ήδη στείλει - αλλά αυτά τά έλεγε μέ έναν τρόπον πού έπρόδιδε μία τάση νά διασκεδάση - μπροστά στα μάτια τόσο τής Πάτ όσο και έμένα - τήν έντύπωση πού είχε σιωπηρά δημιουργήσει και στους δύο μας, σχετικά μέ τή στάση τής Πάτ, αλλά αυτή, σάν από πείσμα και σάν γιά νά τόν έμπαίζει (τί άλλο άραγε ήθελε νά επιτύχει μ' αυτό), εξακολουθού-

... όλο πιό πολύ νά άπευθύνεται μόνο σέ μένα προσωπικά μέ ότι έλεγε, ά-

Πώς πήγαμε
στό σπίτι
του Πήτερ

γνωώντας τον Price τελείως, διακόπτοντάς τον συστηματικά, αλλάζοντας τη συζήτηση, και πιάνοντάς με, κατά σκανδαλιστικό τρόπο αγκαζέ - χωρίς να την νοιάζει αν τó θήμα μας ήταν διαφορετικό από εκείνο του Πήτερ, ó οποίος κατά κάποιον τρόπο μάς ακολουθούσε. Δέν θά έκπλαγής μ' αυτά, ασφαλώς, έσύ, πού ξέρεις από προηγούμενά μου γράμματα, ότι επιστρέφοντας εκείνο τό απόγιομμα από τόν περίπατό μας στόν Τάμεση, είχε δείξει ή Πάτ τήν ίδια άχαρακτήριστη στάση, και συγκεκριμμένα - βρίσκομαι ακόμα σέ κείνο τό απόγιομμα - είχε φτάσει στό σημείο, ένώ ó Πήτερ μάς έπλησίαζε, νά μου ψυθιρίσει τή φράση: «Λοιπόν θά ίδωθούμε και άλλη φορά Νικάκη», και άλλαξε άμέσως τήν κουβέντα. Έκείνο τό ίδιο βράδι, φτάνοντας στό σπίτι του Πήτερ και οί τρεις μαζί, ήταν πού αυτός άρχισε ν' αλλάζει τόν τρόπο τής συμπεριφοράς του άπεναντί μου για καλά, - άρα δέν ήταν μόνο τά ψέμματα πού του είχε εις βάρος μου ή Πατρίσια, γιατί τά ψέμματα τά είπε όταν πιά είχε περάσει εκείνο τό βράδι ή εκείνο τό ίδιο βράδι, γιατί περιττό νά σου πώ ότι λίγο μόλις μετά από τήν άφιξη μας στό σπίτι, θεώρησα καλό νά τούς αφήσω μόνους, όπως και τούς άφησα, για νά πάω για έναν περίπατο στην πένθυμη εκείνη γειτονιά, σέ κάτι βομβαρδισμένα εργοστάσια και σπίτια, για νά καταλήξω σέ ένα καπηλειό όπου μέ τόν Πήτερ συνηθίζαμε και τρώγαμε μαζί, και του όποιου ó ιδιοκτήτης, Ίταλός, έννοούσε, κάθε φορά άνεξαιρέτως, νά μου άπευθύνει τό λόγο Ίταλιστί, πιστεύοντας ότι είμαι Ίταλός, όσον και άν έγώ, κάθε φορά σχεδόν, του υπενθύμιζα ότι δέν είμαι. Δέν είναι ύπερβολή άν σου πώ ότι έμαθα σχεδόν τή γλώσσα αυτή, τουλάχιστον στοιχειά τής γλώσσας αυτής, μέ τήν βοήθεια και του έν λόγω έστιάτορα και μιās Ίταλίδας κυρίας, στή διαδρομή από Τεργέστη μέχρι Μιλάνο, και μέ τήν όποία, ένα όλόκληρο θεσπέσιο απόγιομμα του Ίουνίου, είχα μία δροσερή περιπέτεια... Πηγαίνοντας εκείνο τό βράδι στόν Ίταλό για φαγητό, κύριο μέλημά μου ήταν, όχι βέβαια νά φάω, ή νά μιλήσω μ' αυτόν, και μέ τούς άλλους πού είχα ήδη γνωρίσει, αλλά για νά ιδώ πώς θά μπορούσω νά έρθω σέ σχέσεις μέ μία ελαφρώς άπλυτη Ίρλανδική καλλονή, πολύ μικρότερη από μάς, πού δέν παύαμε νά τήν βρίσκουμε κάθε βράδι, στό ίδιο πάντοτε τραπέζι, νά πίνη, μέ μία φρεσκάδα άνείπωτη γάλα. Γάλα από μεγάλα ποτήρια, άπ' αυτά μέ τό χοντρό γυαλί πού πίνουνε οί Γερμανοί τή μύρα, συνοδεύοντας τό φαγητό της, πού δέν ήταν παρά ένα μικρό φιλετάκι κρέας, ψητό και τηγανιτές πατάτες, - ό,τι δηλαδή άποτελεί τό εθνικό φαγητό, άν όχι τής Άγγλίας, τουλάχιστο του Λονδίνου. Και μόνο πού τήν έβλεπα νά τρώη μέ τέτοια ζωώδη όρεξη, μέ έπιανε μία ταραχή πού μέ συνέτριβε όλόκληρο. Στόν Πήτερ δέν είχα πη τίποτα γι' αυτήν, και ούτε αυτός έμένα. Δέν έξρω άν ήταν οί ίδιοι οί λόγοι πού μάς έκαναν και τούς δύο νά σιωπούμε, αλλά, όσο για μένα, τηρούσα τήν ταχτική αυτή από φόβο μήπως του άνοιξω τά μάτια - γιατί είναι τέτοιος. Έβλεπα όμως ότι δέν υπήρχαν μεγάλες πιθανότητες επιτυχίας για λογαριασμό μου, γιατί κάθε βράδι συνέβαινε νά τήν συνοδεύουν δύο ή τρεις μαχαιροβγάλτες, νεαροί κι' αυτοί, μέ τούς όποιους άποχωρούσε άργά. Δέν φαινόταν νά έχη παραμέσα δοσοληψίες ούτε μέ κανέναν άπ' αυτούς, ούτε μέ όλους μαζί, τήν είχα κατά κάποιον τρόπο όλοι «βασίλισσα» τους και τήν άποθέωναν, σερνά πρέπει νά πώς, κάθε βράδι, σύν τό γεγονός ότι τής πλήρωναν και τό φαί. Σημασία αυτή σέ κανέναν δέν έδινε, τής άρεσε όμως από του ύψους της νά δέχεται μέ συγκατάβαση τά άθωα άστεία τους και τά πειράγματά τους, άν και μερικές φορές, ή κατέβαζε τά μούτρα και πάγωναν όλοι, ή δέν άπαντούσε σέ κανέναν - για νά καταλήξω

Τό κορίτσι
πού έπινε
γάλα

σέ λίγο σέ σπαρταριστά γέλεια πού φαινόταν πώς δέν μπορούσε νά συγκρατήση - ή άφοσιωνόταν στό γάλα πού έπινε και στό φαί, άπωθώντας τους κάθε τόσο μέ τό άγκώνα της, θυμωμένη. Ούτε αυτήν, ούτε αυτούς ένοιαζε τό γεγονός ότι όλων τών άλλων θαμώνων τά βλέμματα - και τά δικά μας φυσικά - ήταν συγκεντρωμένα άπάνου τους. Ός προς έμένα ειδικότερα, είχα παρατηρήσει ότι μέ αντιμετώπιζε μέ τήν ψυχολογία τής γυναίκας πού βλέπει ότι κοινωνικά ύστερεί μπροστά σ' αυτόν πού τήν κυττάζει, τήν είχα συλλάβει, μέ μία ματιά της, νά γίνεται κουρέλι άπέναντί μου, και νά μέ μισεί για μία στιγμή γι' αυτό, και δέν άμφιβάλλω ότι τίς ματιές πού τίς έδινε συνεχώς τίς έρμήνευε για ύποτιμητικές. "Έβλεπε ότι, όχι μόνο αυτή κατ' άνάγκη μέ έξύψωνε, αλλά και ό Πήτερ πού κατά δουλοπρεπή τρόπο σηκωνόταν και μου έφερνε νερό από τόν πάγκο, και οι θαμώνες, κακοντυμένοι και ξενομανείς, πού μέ τριγύριζαν και μέ κυττούσαν σά φαινόμενο (ό Πήτερ τούς είχε πη ότι ήμουνα καθηγητής του Πανεπιστημίου - για νά δανειστή αυτός αίγλη), και ή ίδια ή άκολουθία της, οι όποιοι, όλοι, μέ κύτταζαν πού πνεύμα της εύγνωμοσύνης του κατωτέρου από σένα άνθρωπου, πού βλέπει νά έγκρίνει τά γούστα του και τίς πράξεις του. "Έβλεπε ότι ουσιαστικά, εκεί μέσα, αυτοί και έγώ είμαστε οι κορυφαίοι, και δυσανασχετούσε πού σέ τελευταία άνάλυση, κατά τή γνώμη της, έγώ ήμουνα εκείνος πού συνεκέντρωνε τό περισσότερο ενδιαφέρον. Ήταν άδύνατο νά τής εξαλείψω, σιωπηρά, και μέ ματιές γιομάτες ταπεινώση μπροστά στό μεγαλείο της, τήν ιδέα πού είχε σχηματίσει. Νά τής μιλήσω, καθώς σου είπα, δέν μπορούσα, γιατί πάντοτε έμφανιζόταν συνοδευομένη, μέ τόν άέρα τής ντερμπεντέρισσας πού σκοτώνονται οι άλλοι για λογαριασμό της. Ξεχνάω επίσης τό γεγονός ότι άν αυτή φαινόταν νά αισθάνεται κατωτερική μπροστά μου, κατά βάθος δέν αισθανόμουνα έγώ καλλίτερα, κατατρυχόμενος από τά ίδια άκριβώς συναισθήματα για λογαριασμό μου! Δέν θέλω νά πιστέψω ότι είχα έφεύρει έγώ όλη αυτή τήν ιστορία περί κατωτερότητός της για νά καλύψω τή δική μου γύμνια και νά αυτόδικαιολογοῦμαι - αυτό μάλλον, λέω τώρα, δέν συνέβαινε. συνέβαινε όμως νά μήν αισθάνομαι άνετα πού έβλεπα αυτήν, έστω και γυναίκα, νά τυγχάνη τέτοιων περιποιήσεων, τέτοιας φροντίδας, και τέτοιας προσοχής από τόσο. Βρισκόμαστε, μέσα στους τέσσερους τοίχους - πέντε μάλλον ή έξη, σ' ένα σημείο σχηματίζε ή αίθουσα μία περίεργη έσοχή - βρισκόμαστε σέ μία μικρή κοινωνία οι δύο μας και άπαιτούσαμε και οι δύο τόν ίδιο θρόνο. Γιατί, χωρίς κατά κανέναν τρόπο νά χάνη τή θηλυκότητα πού υπερβολικά είχε, έδιχνε καθαρά νά δίνη ιδιαίτερη έμφαση στό γόητρό της σάν όντότητα - και, από ύποσυνειδητή αντίδραση, τό ίδιο κι' έγώ. Κατωτερότητα ή όχι, δέν ήταν μόνο αυτό πού αισθανόμουνα γι' αυτήν - ίσως μάλιστα αυτό νά ήταν τό ισχυρότερο έλατήριο πού μέ είχε κάνει νά τρέφω τέτοιο πάθος γι' αυτήν. Τήν είχα συνδέσει τόσο μέ τό τοπίο, πού είχα αγαπήσει όλη εκείνη τήν περιφέρεια, ιδίως τά βράδια, μέ κείνη τή φοβερή ύγρασία, πού κάναμε μέ τόν Πήτερ μία βολτούλα πίσω από κάτι μακάβρια ύπόστεγα, περνάγαμε κάτω από μία έναέρια γέφυρα, έπειτα ένα δρόμο μέ λαϊκές πολυκατοικίες, και έπειτα έναν άστυνομικό σταθμό, όπου ήταν άδύνατο νά μήν ξεκινή, όταν περνάγαμε, και ένα άστυνομικό αυτοκίνητο, αναστατώνοντας τόν κόσμο μέ τή σειρήνα του, για νά πάη ξέρες, άναστατώνοντας τόν κόσμο τής ζουγκλας του βορεινού Λονδίνου. Όλα αυτά τά είχα αγαπήσει μέ πάθος έξ αιτίας αυτής, και κάθε παραθυράκι φωτισμένο πού έβλεπα μέσα στή νύχτα, θεωρούσα ότι είναι τό δικό της, και δέν μέ ένοιαζε πού άν συζώντας μ' αυτήν, θα είχα νά ύποφέρω αυτό τό τόσο ξένο προς έμάς πε-

ριβάλλον, τῆς φτώχειας, τῆς ἀνείπωτης κακομοιριάς, καί τῆς γενικῆς ἀπελπισίας πού μετέδιδε τό τοπίο, τό κλίμα, οἱ ἄνθρωποι καί ὅλα. Φτωχέ μου Γιώργη, δέν ἔχουμε γνωρίσει ἐμεῖς πίκρα πραγματική. Σ' αὐτά τά μέρη χάνεις ὄντότητα καί αἰσθήσεις - ἤ, ἂν τά ἔχεις καί τά δύο, ἀκόμα χειρότερα. Τί πίκρα μου μετέδιδαν τά χιλιάδες κοριτσόπουλα πού τό σούρουπο, μέ ἀδειανό ὕφος, γύριζαν, ἀπό τά ἐργοστάσια, τό πρόσωπό τους γιομάτο μιά ἀόριστη θλίψη - μπορεῖ αὐτό νά μήν ἦταν θλίψη, νά ἦταν ἕνα καθρέφτισμα τοῦ περιβάλλοντος, ἀλλά πῶς ἀλλοιώσ νά τό ἔπερνα ἐγώ;

Γιά νά ἐπιστρέψω στήν ἡρωίδα τῆς ἱστορίας αὐτῆς, ἐκεῖνο τό συγκεκριμένο θράδι μόνος ἐγώ χωρίς τήν παρουσία τοῦ Πῆτερ, τῆ βρῆκα μόνη νά πίνη πάλι γάλα τό κτήνος (ἐδῶ ταιριάζει ἡ λέξη ὅσο πουθενά). Ἀντικρύζοντάς με ἀπό τήν πόρτα, μου ἔδωσε τή ματιά τοῦ θύματος πού ἔπεσε στό δίχτυ, - τόσο ἔντονα, πού ἐπερίμενα ὅτι ἐκεῖνο τό θράδι δέν θά εἶχε συνοδεία. Ὡστόσο, δέν σηκώθηκε νά φύγῃ ἐνῶ ἐγώ ἔτρωγα - θά μπορούσε νά τό κάνῃ αὐτό καί νά μέ ἀποφύγῃ, γιατί ἤθελε νά μέ ἀποφύγῃ, παρά ἐκάθισε, καί μάλιστα ὦρα πολλή πού μου φαινόταν χρόνος, ἀλλά ἔχοντας συναίσθηση ὅτι τήν ἔχω κάτω ἀπό τό ντουφέκι μου, μίλαγε μέν μέ τόν καταστηματάρχη καί μέ τή γυναῖκα του, ἀλλά φαινόταν νά ἔχει τό νοῦ της σέ μένα, παρ' ὅλο πού ἡ πλάτη της ἦταν γυρισμένη πρός ἐμένα - κυριολεκτικά τήν αἰσθανόμουν νά μήν αἰσθάνεται ἄνετα μέ τά νῶτα της ἀκάλυπτα. Δέν ἦταν κόσμος ἐκεῖνο τό θράδι, δέν ξέρω γιατί, μόνο αὐτή κι' ἐγώ εἴμαστε, καί ἕνας γέρος, καί παρατηροῦσα πῶς ὅ,τι ἔλεγε στόν καταστηματάρχη ἀφοροῦσε οὐσιαστικά ἐμένα, τό ἴδιο ἄλλωστε καί ἐγώ ἔκανα, αὐτός ἦταν ὁ μεσάζων, ἀλλά παρατηροῦσα πρός μεγάλη μου θλίψη ὅτι συνεχῶς μέ τά ὑπονοούμενά της μέ ἀπέριπτε, ἀλλά τό ἔπερνα αὐτό σάν ἐνδειξη γυνακείου καπρίτσιου, ἀλλά δέν ἐπρόκειτο γιά κάτι τέτοιο, ὅπως θά ἰδῆς. Ἦρθε ἡ στιγμή πού ἔπρεπε νά φύγῃ, τήν ἔβλεπα πού δυσανασχετοῦσε πού θά ἔφευγε μοναχή καί θά ἔπεφτε λεία σέ μένα, ἔλπιζε ἀπό στιγμή σέ στιγμή, ρίχνοντας ἀνήσυχες ματιές πρός τήν πόρτα καί πρός κάτι τζαμαρίες, μήπως ἔρθῃ κανείς καί τήν πάρῃ, ἀλλά κανένας δέν ἐρχόταν. Γιά τόν καταστηματάρχη, ἦταν φανερό ὅτι κάτι συνέβαινε μεταξύ μας, ἀλλά ἔπαιζε τό ρόλο αὐτός τοῦ μεσολαθητοῦ, καί μακάρι, ἀπό δικῆς του πλευρᾶς, νά μπορούσε νά βοηθήσει. Ἔλεγα νά φύγω καί νά τήν ἀφήσω ἤσυχη, ἀλλά δέν μπορούσα νά ἀνεχθῶ νά φύγῃ μιά τέτοια εὐκαιρία, ὅσο καί ἂν χάιδευα τόν ἑαυτό μου μέ τή σκέψη ὅτι ἐπιστρέφοντας στό σπίτι τοῦ Πῆτερ θά εἶχε φύγει ἡ Πάτ καί θά ἀρχίζαμε τό νυχτέρι μιλώντας γιά τόν πρῶτο Παγκόσμιο Πόλεμο - θέμα στό ὁποῖο ἦταν βαθύτατα μπασμένος ἐπηρεασμένος ἀπό διηγήσεις τοῦ πατέρα του καί ἀπό φωτογραφίες τοῦ πολέμου πού εἶχε σέ ἀφθονία - ἀλλά σοῦ λέω, ἦταν ἀδύνατο νά συμβιβασθῶ μ' αὐτή τήν ἰδέα καί ν' ἀφήσω αὐτήν τῇ μοναδικῇ εὐκαιρία νά χαθῇ, ὅσο κι' ἂν ἔβλεπα ὅτι ἤμουν ἤδη νικημένος, καί ὅσο κι' ἂν ἔκβαση τῆς ὑποθέσεως ἦταν καταδικασμένη σέ ἀποτυχία ἀπό τήν ἀρχή. Ἀποφάσιμα τελικά νά βγῶ μέν, ἀλλά νά περιμένω ἔξω, ἐνεδρεύοντας, πράγμα πού ἔκανα, ἐγκαταλείποντας τό ἐστιατόριο μέ τήν ταραχή τοῦ ἐνόχου, πού δέν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐσημείωσε καί ὁ καταστηματάρχης καί αὐτή. Βγῆκα ἔξω - περιττό νά σοῦ τονίσω πόσο μου ἄρεσε, πόσο μέ ἔθελε ὁ συνωστισμός αὐτός - σήκωσα τό γιᾶκά μου καί βρῆκα καταφύγιο στήν ἐσοχή τῆς πόρτας ἐνός ἐργοστασίου, ἀνάβοντας ἕνα τσιγάρο. Ἦμουν σέ τέτοια θέση, πού μπορούσα νά ἐλέγχω τήν πόρτα ἐκεῖνη. Ἐπειτα ἀπό λίγο τήν εἶδα νά βγαίνει μέ διάθεση νά φύγῃ, ἀλλά, ἀπότομα, μου ἔστρεψε τίς πλάτες καί ξαναμπήκε μέσα. Πίσω ἀπό τά τζάμια τῆς πόρτας, τήν εἶδα μαζί μέ τόν κατα-

στηματάρχη νά ρίχνουν ματιές προς τήν κατεύθυνση τή δική μου. Γιά νά δείξω ὅτι δέν εἶχα νά κάνω τίποτα μ' αὐτούς, ἐβγήκα, ἐπιδεικτικά ἀπό τήν πόρτα τοῦ ἐργοστασίου, φανερός ἐγώ ἔκανα μικρές βόλτες μέ καταφανή προσοχή προς ἕνα σημεῖο, σά νά περίμενα δῆθεν κάποιον νά προβάλῃ, ἀλλά μέ τή διαπίστωση - δέν ἔβλεπα προς τό ἐστιατόριο, ἀλλά τό αισθανόμουνα - ἀλλά μέ τή διαπίστωση ὅτι δέν τήν ἐπειθα, ἀπεφάσισα νά φύγω, πολύ πού μακριά, καί νά περιμένω πίσω ἀπό ἕναν τηλεφωνικό θάλαμο, ὅπου καί πῆγα. Μέσα στό σκοτάδι, φαίνεται, χάθησαν τά ἴχνη μου, καί ἐπέισθη πλέον ὅτι εἶχα ἐξαφανισθῆ, ὁπότε τή βλέπω σέ κάμποση ὥρα νά θγαίνῃ - εἶχε ἀρχίσει νά βρέχει, καί ἄνοιξε θγαίνοντας ἕνα ὀμπρελάκι, ἀδικαιολογητῶς ἴσως, γιατί αὐτό μᾶλλον ἦταν ὀμίχλη ὄχι βροχή, ἀλλά ἡ ὀμπρέλλα, φαίνεται, τῆς ἐτόνωνε τήν αἴσθησι τῆς ἀσφαλείας - καί ἀντί νά τραβήξῃ, ὅπως ὑπῆρχε φόβος, προς τήν κατεύθυνση τήν ἀντίθετη, ἐστράφηκε προς τή δική μου. Μέσα στήν ταραχή πού μέ κατέλαβε ἐν ὄψει τοῦ συναπαντήματος πού θά συνέβαινε ἀπό στιγμή σέ στιγμή, δέν ἤξερα τί λόγια νά θρῶ γιά νά μὴν τήν τρομάξω, καθώς ἔβλεπα καί ἐπλησίαζαν οἱ ἤχοι τοῦ τακουριού της στό πεζοδρόμιο (ἡ σιλουέτα της φαινόταν πολύ ἀσαφῶς). Εἶχα τήν ταραχή αὐτοῦ πού περιμένει τό θύμα του, γιά νά διαπράξῃ ἕνα τρομερό ἐγκλημα, - δέν ξέρω γιατί μέ ἔθελεγε αὐτό τό συναίσθημα. Αἰσθανόμουνα σάν νά ἔπρεπε νά ἔχω ἔτοιμο τό μαχαίρι μου (*) γιά νά τήν σφάξω, ὅπως θά περνοῦσε μέσα στό σκοτάδι. Κάθε ἄλλο βέβαια, γιατί ἤμουνα γεμάτος ἀπό ἀνθρώπινο πάθος, ἐκεῖνο πού ἠθελα ἦταν, μέσα στό σκοτάδι νά τή γιομίσω μέ φιλία καί ἀνείπωτη ἀγάπη. Αἰσθάνεσαι τή γυναῖκα αὐτή νά ἀφήνει γιά σένα λουλούδια σ' ἕνα σημεῖο τοῦ βομβαρδισμένου Λονδίνου; (Ἡ ἱστορία αὐτή μπορεί νά μὴ εἶναι παρωδία ἀλλά πολύ καλά θυμᾶμαι πῶς ἤμουνα ἐκεῖνο τό βράδι κάτω ἀπό τή σκία σου. Θά ἔδινά τό πᾶν γιά νά ἤξερα πού βρισκόσουν ἐκεῖνο τό βράδι καί τί ἔκανες). Τό ἐπεῖγον τῆς διηγῆσεως μου ἐπιβάλλει νά συνεχίσω χωρίς ἀναβολή...

Δέν θυμᾶμαι, δέν ξέρω πῶς ἀκριβῶς συνέβη, ἀλλά μόλις ἀκριβῶς ἐτοιμαζόμουνα νά τῆς μιλήσω τήν εἶδα, σάν τό θῆραμα, νά μέ προσπερνάει σάν ἀνεμος καί νά τρέχει... Αὐτή σάν τό θῆραμα, κι' ἐγώ σάν τόν κυνηγό, χάσαμε καί οἱ δύο αὐτό πού λέγεται ψυχραιμία, καί ἀντί ἐγώ μέ δύο μου λόγια νά τήν καθουσχάσω ἄρχισα νά τρέχω ἀπό πίσω της (πῶς δέν περνοῦσε ἐκείνη τή στιγμή κανεῖς ἀπό τό δρόμο; κανένας ἀστυνομικός;), ἐνῶ αὐτή εἶχε κλείσει τό ὀμπρελλάκι καί, φαίνεται, ἀνικανοποίητη μέ τήν κατεύθυνση πού ἀκολουθοῦσε (τῆς ἦταν ἄγνωστη αὐτή ἡ κατεύθυνση;), ἔκανε μεταβολή καί πέρασε ἀπό μπροστά μου, ἀλλά ἀπό τό ἀντίθετο πεζοδρόμιο, προς μεγάλη μου ἀπελπισία πού δέν κατώρθωσα νά ἐπωφεληθῶ ἐκείνης τῆς στιγμῆς (τί λύσσα ἦταν αὐτή Γιώργη; Αὐτή ὅμως μου τήν ἐπροκάλεσε μέ τή στάση της, καί ἴσως ἡ ἐρημιά καί τό σκοτάδι) ἀλλά ἄρχισα νά τρέχω πάλι καί πλησιάζαμε τό ἐστιατόριο καί τήν εἶδα νά σταματᾷ λίγο μέ τήν ἐλπίδα μήπως ζητοῦσε βοήθεια, ἀλλά παρ' ὅλο πού ὑπῆρχαν φῶτα ἀραιά μέσα, δέν ὑπῆρχε κανεῖς

(*) Τί σου θυμίζει τό μαχαίρι αὐτό; Τό συμβάν εἶχε τρομερές ὁμοιότητες μέ τό δικό σου, ἀλλά ἐλπίζω νά μὴ νομίσης ὅτι πρόκειται γιά παρωδία. Θυμᾶμαι πολύ καλά ὅτι ὅταν τό διηγόμουνα στόν Ἡ....., διέκρινα μιά ἐλάχιστη λάμψη στό μάτι του πού, ἂν δέν γελιέμαι, δήλωνε μιά ἐλάχιστη δόση ἀμφιβολίας καί ἔλλειψης ἐμπιστοσύνης ὡς προς τήν ἀπόλυτη ἀκρίβεια τῆς ἱστορίας. Χαρακτηριστικό ἐνῶ καί τό ὅτι, ὅταν ἐτελείωσα, κάπως ἀπότομα, τή συζήτηση, ἄρχισε αὐθόρμητα νά μου μιλάει γιά τό συμβάν τῆς Ρ..... Κάθε ἴχνος μίσους μέσα του γιά σένα ἔχει ἐξαφανισθῆ, καί ἔχει παραχωρήσει τή θέση του σ' ἕνα εἶδος νοσταλγίας γιά τίς «μέρες τῆς ὁδοῦ Ζωγράφου»...

καί λυσσασμένη πού κέρδισα ἐγώ χρόνο, ἐπετάχυνε πιό πολύ, μέχρι πού εἶχα ἀρχίσει νά κουράζομαι, κυρίως ἀπό τήν ὀδύνη, καί ἀρχισα νά φωνάζω μέσα στήν ἀπελπισία μου: «Σταματήστε μία στιγμή! Δέν πρόκειται νά σᾶς σκοτώσω! Γιατί κάνετε ἔτσι!» Τό μόνο πού ἄκουσα, σάν ἀπάντηση, ἦταν κάτι σάν ἀναστεναγμός, τίποτα τό περιφρονητικό, καί ἐπειδὴ εἶδα κίόλας ὅτι ἀπομακρύνομαι πολύ ἀπό τό σπίτι τοῦ Πῆτερ ἐγκατέλειψα κάθε προσπάθεια, καί ἐσταμάτησα σέ μία γωνία, φωνάζοντας γιά νά τήν καθησυχάσω: «Μή φοβᾶστε! Φεύγω τώρα! Γυρίστε πίσω σας νά ἰδῆτε!» Δέν μπόρεσα νά ἰδῶ ἄν γύρισε, ἀλλά τήν ἄκουσα νά ἐπιβραδύνη κάπως τά βήματά της, ἀλλά νά ἐξακολουθεῖ νά τρέχει. Εὐγνώμων πού, ἐκείνη τή βραδιά ἰδίως, ὑπῆρχε σπίτι καί κρεβάτι γιά νά μέ δεχθῆ, ἐπῆρα σιγά - σιγά τό δρόμο - γιά νά καταλήξῃ νά βρῶ τόν Πῆτερ νά ζωγραφίζει κάτω ἀπό τό φῶς ἑνός λυχναρίου ἀπό πετρέλαιο, καί νά μου ἀρχίσει τήν πολεμική πού δέν εἶχα φροντίσει νά τοποθετήσω στόν κουμπάρᾳ τοῦ ἠλεκτρικοῦ μετρητοῦ δύο σελίνια, ὅπως μέ εἶχε ὁμολογουμένως εἰσοποιήσει ἀπό τό πρῶι, μία καί αὐτός δέν εἶχε, ὅπως ἔλεγε, λεφτά. Κατέβηκα λοιπόν σέ κείνη τή δυσώδη εἴσοδο ἀνάβοντας σπίρτα, καί μέ τή βοήθεια μίας καρέκλας, ἀνέβηκα καί ἔβριξα τά δύο σελίνια σέ κείνο τό ἀρχαῖο ὄργανο τῆς ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως, τό ὁποῖο κατάπιε τά σελίνια μέ ἓνα μακάβριο λυγμό, πού μου ἔδωσε τήν ἐντύπωση ὅτι ἔκανα ἐλεημοσύνη... Ἄκουσα τή φωνή τοῦ Πῆτερ ἀπό πάνω νά μέ εἰδοποιῆ ὅτι ἦρθε τό φῶς, καί ἀφοῦ καθάρισα τό κεφάλι μου ἀπό τή βροχὴ ἀρχισα νά τοῦ διηγοῦμαι τά καθέκαστα, ἐνῶ αὐτός, ζωγραφίζοντας, ὅπως αἰωνίως, ἓνα γυμνό, (εἶχε σταθῆ ὡς μοντέλο ἢ Πάτ ἐκείνο τό θράδι;) παρακολουθοῦσε χωρὶς τήν παραμικρὴ ἐκπληξῆ καί χωρὶς νά μέ σταματάει μέ ἐρωτήσεις καί ἀπορίες... Ὅταν λοιπόν φτάναμε, οἱ τρεῖς μας, ἐκείνο τό πρῶτο βράδι στό σπίτι τοῦ, ἦταν σοῦρουπο. Περιττό νομίζω νά σοῦ περιγράψω τά τῆς αὐλῆς ἐκείνης καί τῶν ἐπιγραφῶν, γιατί τά ξέρεις. Ὁ Πῆτερ ἤξερε ὅτι ἡ ἐπιγραφή ἐκείνη θά μοῦ προκαλοῦσε αἴσθηση, γιατί θυμάμαι ὅτι μέ πολύ φλεγματικές φράσεις, λίγο προτοῦ φτάσουμε, καί σάν νά μὴν ἐπρόκειτο νά τήν ἰδῶ ἀπό κοντά, μοῦ τήν περιέγραψε καί γελοῦσαμε, -ἰδίως οἱ δύο μας, γιατί ἡ Πάτ δέν μπῆκε στό πνεῦμα. Τό χειρότερο ἦταν ὅτι ἡ ἀπαισία ἐκείνη Γερμανίδα γραία, ἡ Φράου ..., μέσα ἀπό τὰ τζάμια τοῦ ἰσογείου τοῦ σπιτιοῦ εἶχε τοποθετήσει διάφορα ἀειθαλῆ πράσινα ἄνθη, φυλλόδεντρα κλπ., τά ὁποῖα, μέ φόντο κάτι μῶβ κουρτίνες, ἔδιναν μιά ἀπελπιστικὴ ὄψη σ' ὅλο τό σπίτι, καθ' ὅλα πένθιμη. Μέσα, τήν εἴσοδο τῆς σκάλας τήν εἶχε διακοσμήσει μέ ἄλλα τέτοια ἄθλια ἄνθη, τῶν ὁποίων οἱ γλάστρες ἦταν ντυμένες μέ «χρυσόχαρτο», καί στηριγμένες σέ τρίποδες ἀνθοστήλες - γιά νά μὴν ἀναφέρω τίποτα γιά τίς παραστάσεις πού εἶχαν τὰ τοιχοχάρτα μέ τά ὁποῖα ἦταν σκεπασμένοι ὅλοι οἱ τοῖχοι, καί γιά ἓνα παιπάλαιο κάδρο, μέ τήν ἐπιγραφή «Ἡ ἐκδίκησης τοῦ Ναύτου» (The Sailor's Revenge.), ὅπου - σκέψου τήν παληόγρη - ἓνας τερατώδης ναύτης, σά χασάπης, κρατοῦσε στά χέρια του τό μόλις πεθαμένο σῶμα τῆς ἐρωμένης του, - μῖας μέγαιρας μέ πεταγμένα τά μάτια ἔξω, καί ἓνα τριαντάφυλλο στά μαλλιά. Ὅλη ἡ ἀτμόσφαιρα - παρατηροῦσα ὅτι, ὅπως ἀνέβαιναμε τίς «τριζοκοπούσες» σκάλες, οὔτε ὁ Πῆτερ οὔτε ἡ Πάτ, ἐκδηλώναν τήν παραμικρὴ ἀντίδραση μέσα σ' αὐτό τό περιβάλλον, καί, τό κυριώτερο. ΔΕΝ εἶχαν ὑποπτευθῆ τίς δικές μου ἀντιδράσεις, πού δέν ἀμφιβάλλω ὅτι ἀντανακλοῦσαν στά μάτια μου καί στίς κινήσεις μου - ὅλη ἡ ἀτμόσφαιρα μύριζε πετρέλαιο γιατί παρ' ὅλα αὐτά, τό ρημάδι αὐτό παρουσιαζόταν κάθε πρῶι νά εἶναι κατακάθαρο σέ ἀνατριχιαστικό μάλιστα βαθμό, καί σέ σημεῖο πού δέν ἔβλεπα μέ πολλή ἄνεση, κάθε πρῶι, νά μου ξεφεύγουν νερά ἀπό τῆ

Μερικές
λεπτομέρειες
γιὰ τό
σπίτι τοῦ

βρυσούλα πού πλενόμουνα, και νά πέφτουν στά σκαλάκια τής σκάλας, - όπου βρισκόταν, ναί!, (ή βρυσούλα)... Δέν ξέρω αν αυτές οι λεπτομέρειες σου έχουν γίνει φόρτος, ίσως τά ίδια πράγματα συνεχώς νά έχουν καταντήσει αγχος, αλλά είναι αυτά πράγματα πού δέν σου έχω πει.

Καθήσαμε ή Πάτ και εγώ στις ταλαιπωρημένες, αλλά πολύ αναπαυτικές, πολυθρόνες, ενώ ο Πήτερ άρχισε νά ψαχουλεύει μέσα σ' ένα χώρισμα του δωματίου για νά βρη τά ύλικά νά φτιάση τό απαραίτητο άγγλικό τσάι. Τό χώρισμα αυτό δέν ήταν παρά μία κουρτίνα κλαρωτή, χακί από τή σκόνη και τίς δαχτυλιές, σέ σχήμα Γ πού χώριζε μία γωνία του δωματίου από τόν υπόλοιπο χώρο. Έκει ο Πήτερ πλενότανε τίς φορές πού βαρυόταν νά βγη στή βρυσούλα τής σκάλας, έφτιανε πρόχειρα φαγητά και τσάγια σέ μέρες κρίσεως οικονομικής, και κατούραγε επίσης, γιατί τό άποχωρητήριο ήταν στά υπόγεια. Τά αποτελέσματα όλων αυτών των ενεργειών κατέληγαν σέ έναν τεράστιο γουβά, ο οποίος μετέδιδε σ' όλο τό δωμάτιο μία άπερίγραπτη ζυνή δυσωδία, ή όποία άπετελείτο από υπόλοιπα τσαγιού και φαγητών, σαπουνάδες και κάτωρα, ξυριστικές λεπίδες, χρώματα και νέφτια από τά «έργα» του, ελαστικά, φλουδες από πορτοκάλια και άλλα φρούτα, χαρτιά κλπ. κλπ. Σ' όλο τό διάστημα τής παραμονής μου εκεί, δέν είδα ποτέ τό βόθρο αυτό νά τόν κουνάει από τή θέση του, γιατί δέν είχε ακόμη γιομίσει μέχρι τά χείλη, και θυμάμαι ότι πάντοτε μέ ανατριχίαζε ή σκέψη ότι για νά φτάση αυτό τό άντικείμενο στά υπόγεια για νά χυθούν τά περιεχόμενά του, θά χρειαζόταν ήράκλειες δυνάμεις, - χώρια τό πιτσιλισμα πού θά δέχονταν οι σκάλες, τά πανταλόνια και τά χέρια του Πήτερ κατά τούς διάφορους κραδασμούς πού θά έδέχετο κατά τή διάρκεια τής μεταφοράς. Στην έπιφάνεια αυτού του πρασινοκίτρινου πηχτού ύγρου έβλεπεσ ήδη διάφορους μήκυτες, υπερτροφικούς, σαν κρατήρες τής σελήνης, πού αν ο Price αποφάσιζε νά ζωγραφίσει θά έκανε τήν τύχη του, ως μοντέρνος. Αντίθετα, χανόταν σέ αναζητήσεις γύρω από γυμνά, άκαλαίσθητα εν πολλοίς, πού τόν άπασχολούσαν από τήν έποχή τής Άφρικής, - σέ στάση πάντοτε αναπαυτική, τήν όποία κατώρθωνε νά «δύση», μόνο πού μεταξύ των μελών του σώματος έπατηρούντο τρομερές δυσαναλογίες πού μ' έκαναν ν' άπορώ πώς δέν τίς διάκρινε. Όπως συζητούσαμε μέ τήν Πάτ, τά μάτια μου άσυναίσθητα έπεφταν στις διάφορες αυτές σκηνές, πού ο Πήτερ είχε άπλώσει - προφανώς για τήν περισταση-άπάνου στο κρεβάτι, στις πολυθρόνες και άκόμα στο πάτωμα. Δέν θά άναφέρω καν διάφορα διαφημιστικά ταμπλώ πού ύπήρχαν επίσης, γιατί αυτά ήταν έντελώς άνορθόγραφα, οι δέ λεζάντες πού θά έσουνόδευαν ήταν κακόγουστες και δέν έπειθαν, μέ τίς έπαρχιώτικες συμβατικές φράσεις: «Άγοράστε τά κοστούμια σας από του Μπριξ- είναι τά καλύτερα!». Ο Πήτερ έφερε και μās έσέρβιρε ένα έξαισιο τσάι μέ γάλα, πού μόνο ένας Άγγλος ξέρει τήν τέχνη νά φτιάνει, μόνο πού από τό μοναδικό και στενό παραθυράκι έρχόταν πολύ άμφίβολο φώς και ο Peter, για λόγους πού θά έκατάλαβες παραπάνου, δέν έννουσε νά άνάψει τό ήλεκτρικό, αλλά όταν σέ λίγο έγινε κι αυτό, και αρχίζαμε νά συζητάμε ρουφώντας τό ωραίο αυτό τσάι, αισθανόμουνα πολύ άνετα. Μέσα στή θερμότητα του περιβάλλοντος, δέν μόρρεσα νά βαστήξω τήν ύπομονή μου, και προτου τελειώσουμε τό τσάι σηκώθηκε, άνοιξα τή βαλιτζα και άρχισα νά ψάχνω για τό δώρο πού είχα φέρει για τόν Πήτερ. Του έδωσα λοιπόν κείνο τό έλληνικό μαχαιράκι για τό όποιο σου έχω μιλήσει, και επειδή έβλεπα άφωνη και μέ ύφος άναμονής τήν Πάτ, άναγκάστηκα τήν τελευταία στιγμή και τής έδωσα και αυτής ένα ροδίτικο ωραίο δαχτυλίδι, πού αντί για πέτρα είχε ένα χρυσό ρόδο, και πού προόριζα

γιά τήν..... Ὁ Πῆτερ, ὅπως συνήθως, ἔμεινε ἀσυγκίνητος, ἀλλά ἡ Πάτ ἐξέ-
σπασε σέ λυγμούς εὐχαριστιῶν, ἂν καί μέ παγερό ὕφος, καί τό φόρεσε
κιάλα στό δάχτυλό της, καί τῆς πήγαινε θαυμάσια, ὅταν δέ τῆς εἶπα νά ἐ-
στάζε μερικές σταγόνες ἀρώματος μέσα στά πέταλα τοῦ ρόδου - κάτι πού, ὅ-
πως διαβάζω τώρα, συνήθιζαν νά κάνουν τό Μεσαίωνα μέ πολύτιμα δαχτυλί-
δια... - ἀνοίξε ἀμέσως ἐκείνη τήν τσάντα πού σου περιέγραφα καί μέ τρεμά-
μενα δάχτυλα ἐφήρμοσε ὅ,τι τῆς εἶπα, ὅποτε, ἐνθουσιασμένη, ἄρχισε πάλι
τούς ἐπαίνους καί νά μέ ρωτᾷει, πρὸς πλήρη ἀγανάκτηση τοῦ Πῆτερ: «Ἔτσι
ἐφευρετικοί εἴσαστε ὅλοι οἱ Ἕλληνες; Δέν μπορεῖ, - δική σου καλαισθησία
εἶναι αὐτή...» Ἐπερίμενε ὁ Πῆτερ ἀπό στιγμή σέ στιγμή νά ἔλεγα κάτι γιά
τά ἔργα του, ἀλλά ἐγώ δέν ἔλεγα τίποτα, γιατί φοβόμουνα νά ἀνοίξω τή συ-
ζήτηση γιά πράγματα πού δέν ἐνέκρινα, ἄλλωστε τό καλοῦσε ἡ στιγμή, - κάτι
μέ τήν παρουσία τῆς Πάτ, κάτι μέ τά δῶρα, κάτι μέ τό γεγονός ὅτι αὐτές
ἦταν οἱ πρώτες μας στιγμές ἔπειτα ἀπό ἓνα καί πλέον χρόνο - νά ἐπικρατήση
μιά κατάσταση ἀβρότητας, ἡ ὁποία δέν θά μπορούσε νά διατηρηθῆ ἂν ἐγώ
ἄρχιζα, ὅσονδήποτε μελιχία, τίς ἐπικρίσεις; καί οὔτε μέ ἄφηνε ἡ ἀξιοπρέπεια
μου νά ἐπιδοθῶ σέ ἀνελικρινεῖς θωπιεῖς καί διθυράμβους γιά πράγματα πού
κάθε ἄλλο παρά ἐνέκρινα, καί αὐτά, φυσικά, τά διέγνωθε στίς κινήσεις μου
καί στήν τάση μου νά θρίσκω συνεχῶς θέματα συζητήσεως, ὥστε νά ἀπο-
κλειόταν ὁ φόβος ἐνός κενοῦ, πού θάταν ἓνα εἶδος προανακρούσματος γιά
συζητήσεις γύρω ἀπό τό θέμα αὐτό... Χωρίς νά ὑπολογίσω τά ἐπακόλουθα,
καί τότε θά νόμιζα ἐγώ ἢ ἡ Πάτ, σηκώθηκε σέ μία στιγμή πού ἤλεγχε τή
συζήτηση ἡ Πάτ, καί μέ ὕφος παιδιοῦ πού τό ἀδίκησαν ἄρχισε νά μαζεύη τά
ἔργα του ἀπό τίς θέσεις τους καί μέ συγκρατημένη ὀργή, ἀνάμικτη μέ ἀηδία
καί ἠττοπάθεια, νά τά τοποθετεῖ, ἀκατάστατα, πάνω σ' ἓνα τραπεζάκι ὅπου
ὑπῆρχαν διάφορα ἀδεινά μπουκάλια, μία τσατσάρα μέ τρίχες, κλπ. Ἐπειτα
ἀπ' αὐτό συγκέτρωσε τόν ἑαυτό του, πήρε ὅσο θάρρος μπορούσε καί μπῆκε
στή συζήτηση μέ μία, ὄχι ἀσυνήθιστη γι' αὐτόν, ἐπιθετικότητα, φέρνοντας
ἀντιρρήσεις, παράλογες τίς περισσότερες φορές, σέ ὅ,τι τολμοῦσα νά πῶ -
- ἀντιρρήσεις, στίς ὁποῖες ἐγώ, μέ ὕφος συγνώμης, ὑποχωροῦσα, χωρίς κα-
θόλου νά μέ στενοχωρεῖ ἡ ἀδικία, (τίς ὑποχωρήσεις μου τίς ἔπαιρνε γιά
θριάμβους δικούς του), γιατί θεωροῦσα ὅτι ἔπρεπε ἔτσι νά κάνω γιά νά ἐξι-
λεωθῶ ἔπειτα ἀπό τό πλήγωμα πού τοῦ ἔκανα, ἐπειδὴ ὁμως ἔβλεπε ὅτι
κατά βάθος δέν ἦταν αὐτό παρά ἓνας ἐμπαιγμός, μία ὑποκρισία, (ὅσο καί
καλοπροαίρετη καί ἂν ἦταν αὐτή) ἔδωσε ἄλλη τροπή στή συζήτηση (τό πε-
ριεχόμενο δέν ἦταν κατά τίποτα οὐσιαστικό, καί οὔτε θυμᾶμαι λεπτομέρειες
- θυμᾶμαι ὡστόσο ὅτι ἡ Πάτ συγκέντρωνε συνεχῶς τήν προσοχή της στίς
νευρικές κινήσεις τῶν χεριῶν μου, κάθε φορά πού μιλοῦσα, καί κατέληξε
πληκτική πολύ, ὅποτε, θρῖσκοντας τό πρόσημα ὅτι ἡ Πάτ ἔπρεπε νά πηγαί-
νει, ἐπρότεινε νά θγοῦμε ἔξω, πρᾶγμα πού κάναμε, καί ἀφοῦ συνῶδεψαμε
τήν Πάτ μέχρι τό λεωφορεῖο, ἐπιστρέψαμε ἐμεῖς πρὸς τήν κατεύθυνση πού
εἶχαμε ἔρθει, καί πήγαμε γιά φαγητό στοῦ Ἴταλοῦ. Τά ὑπόλοιπα, σχεδόν ὅλα,
στά ἔχω γράψει. Ἄν ἔχω ἀφήσει κενό σέ κανένα σημεῖο γράψε μου νά
σοῦ συμπληρώσω. Χαῖρε.

Νίκος Καχίτης